

Το μάθημα των *Νέων Ελληνικών* στο ΕΠΑ.Λ. Ζητήματα διδασκαλίας και αξιολόγησης (σχ. έτος 2020-21)

Χρυσάνθη Κουμπάρου
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου

Τα σημερινά μας θέματα

2

- Πρόγραμμα Σπουδών
- Οδηγίες διδασκαλίας
- Αξιολόγηση μαθητών/-τριών.
Το παράδειγμα της Α΄ τάξης

Τα θεσμικά κείμενα ⁽¹⁾

3

Για τη διδασκαλία:

- Πρόγραμμα Σπουδών:

ΦΕΚ 2319, τ. Β΄, 31-12-1999

- Διδακτέα Ύλη και Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων Γενικής Παιδείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. σχ. έτους 2020-2021:

εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ. Φ3/125811/Δ4/21-09-2020

- Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων Γενικής Παιδείας «Νέα Ελληνικά», «Ιστορία», «Φυσική» και «Χημεία» της Α΄ τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και της Α΄ τάξης των Λυκείων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. σχ. έτους 2020-2021:

εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ. Φ3/137463/Δ4/09 -10-2020

Τα θεσμικά κείμενα (2)

4

Για την αξιολόγηση:

- Καθορισμός «Γραπτώς εξεταζόμενων» και «μη εξεταζόμενων μαθημάτων» των ΕΠΑ.Λ. και τρόπου εξέτασης και αξιολόγησης των μαθημάτων των ΕΠΑ.Λ. κατά τη διάρκεια των τετραμήνων και στις προαγωγικές, απολυτήριες και πτυχιακές εξετάσεις:

ΦΕΚ 1675, τ. Β΄, 14-5-2019

- Καθορισμός των «Γραπτώς Εξεταζομένων» μαθημάτων στις προαγωγικές εξετάσεις της Α΄ τάξης:

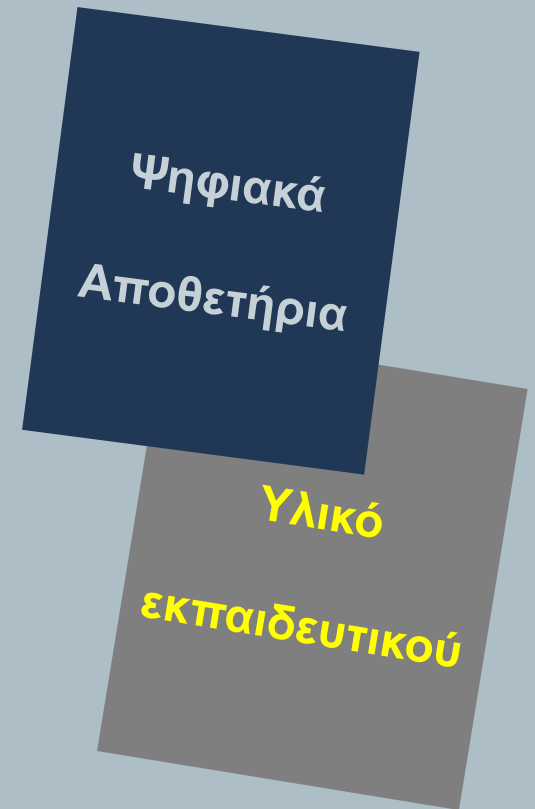
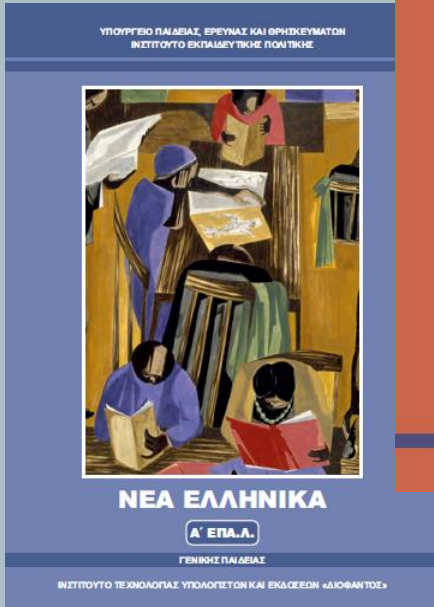
ΦΕΚ 4786, τ. Β΄, 30-10-2020

- Καθορισμός διδακτέας-εξεταστέας ύλης των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ΄ τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. για το σχολικό έτος 2020-2021:

ΦΕΚ 4094, τ. Β΄, 23-9-2020

Πηγές υλικού

5

Ο ρόλος του φιλολόγου

6

- Καλείται να σχεδιάσει το μάθημα με βάση τις *Οδηγίες* και όχι να εκτελέσει εντολές.
- Έχει τη δυνατότητα να πάρει πρωτοβουλίες σε πνεύμα συνεργασίας με τους συνδιδάσκοντες.
- Μπορεί να εμβαθύνει, να εμπλουτίσει...
- Δεσμεύεται να ενισχύσει δραστηριότητες κατανόησης και παραγωγής λόγου μέσα στην τάξη.

Χαρακτηριστικά του μαθήματος ⁽¹⁾

Α΄ τάξη (4 ώρες), Β΄ τάξη (3 ώρες), Γ΄ τάξη (3 ώρες)

Ενιαία
οργάνωση της
διδασκαλίας:
ένας ο
διδάσκων, 4 ή 3
ώρες
διδασκαλίας
(ετησίως 100 ή
75 ώρες) ανά
τάξη,
συνεχόμενο
δίωρο

Διάρθρωση του
μαθήματος σε
διδακτικές-
θεματικές
ενότητες

Ενιαίος
σκοπός:
ενίσχυση
κριτικής
σκέψης και
των
δυνατοτήτων
έκφρασης των
μαθητών,
δημιουργία
αναγνωστών

Χαρακτηριστικά του μαθήματος ⁽²⁾

Κατά τη διδασκαλία, για κάθε αντικείμενο αφιερώνεται ο αναγκαίος και προβλεπόμενος χρόνος.

Ακολουθείται η ιδιαίτερη ανά αντικείμενο (Γλώσσα, Λογοτεχνία) διδακτική μεθοδολογία.

- Η διδακτική-θεματική ενότητα περιλαμβάνει:
- 1) Ποικίλα κείμενα και κειμενικά είδη
 - 2) Ερωτήσεις- δραστηριότητες
 - 3) Παραγωγή λόγου
 - 4) Θεωρία.

Αντικείμενο διδασκαλίας ⁽¹⁾

Με αφετηρία θεματικούς άξονες:

- ✓ Γένη λόγου (αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία)
- ✓ Κειμενικά είδη (δημοσιογραφικά κείμενα, επιστημονικά άρθρα, οδηγοί, γελοιογραφίες, διαγράμματα, κόμικς, διαφήμιση κ.ά.)
- ✓ Μορφο-συντακτικά φαινόμενα
- ✓ Λογοτεχνικά κείμενα (ποιήματα, στίχοι τραγουδιών, σύντομα πεζογραφήματα, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, αποσπάσματα θεατρικού έργου...)

Κειμενοκεντρικά

Αντικείμενο διδασκαλίας (2)

10

Διδασκαλία με δραστηριότητες ανάγνωσης, κατανόησης, ερμηνείας, κριτικής και δημιουργικής έκφρασης.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων
αναγνωστικών – επικοινωνιακών

Παραγωγή γραπτού λόγου ⁽¹⁾

11

ΣΤΟΧΟΙ:

- α) **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ** → οι μαθητές να αποδίδουν με πληρότητα και σαφήνεια τις σκέψεις τους.
- β) **ΔΟΜΗ** → να οργανώνουν το κείμενό τους, έτσι ώστε η δομή του να έχει συνοχή και συνεκτικότητα.
- γ) **ΓΛΩΣΣΑ** → να χρησιμοποιούν το λεξιλόγιο και τους μορφοσυντακτικούς κανόνες, για να πετύχουν το κατάλληλο ύφος, ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση και το κειμενικό είδος.

Παραγωγή γραπτού λόγου (2)

12

- ✓ **Γλώσσα** (Α΄ τάξη): 6, τουλάχιστον, παραγωγές γραπτού λόγου
Καθορισμός κειμενικού είδους, Περίστασης επικοινωνίας, Σκοπού, Συντάκτη, Αποδέκτη
- ✓ **Λογοτεχνία**: δραστηριότητες αναγνωστικής ανταπόκρισης και δημιουργικής γραφής

Παραγωγή γραπτού λόγου ⁽²⁾

Αξιολόγηση δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής

13

ΣΤΟΧΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- α) **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:** η ικανότητα αξιοποίησης των δεδομένων του κειμένου με ευρηματικό τρόπο
- β) **ΔΟΜΗ:** ο βαθμός ανταπόκρισης του κειμένου στο ζητούμενο κειμενικό είδος
- γ) **ΕΚΦΡΑΣΗ:** το ύφος (επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου, ιδιωματισμών, σύνταξης σχετικής με τον σκοπό του κειμένου και το κειμενικό είδος) και η χρήση της γλώσσας (ορθογραφία, σύνταξη, σαφήνεια στη διατύπωση, στίξη κ.λπ.)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

14

- Η αξιολόγηση λειτουργεί ως συνεχής διαδικασία.
- Συνδέεται με όλες τις φάσεις της διδασκαλίας.
- Έχει διαγνωστικό / ανατροφοδοτικό χαρακτήρα και για τον εκπαιδευτικό και για τον μαθητή.

Συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- η συμμετοχή του μαθητή στο μάθημα
- η επιμέλειά του
- το ενδιαφέρον του
- οι ποικίλες εργασίες που διεκπεραιώνει στο σπίτι
- η επίδοσή του στις ενδιάμεσες γραπτές δοκιμασίες
- η επίδοσή του στην τελική αξιολόγηση.

Δραστηριότητες – Εργασίες – Θέματα: διαβαθμισμένης δυσκολίας

Τελική αξιολόγηση

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ: Δραστηριότητες

Δύο κείμενα, μη διδαγμένα:
1 Γλώσσα και 1 Λογοτεχνία
με κοινό θεματικό άξονα, οικείο από τη
διδασκαλία, με σύντομο εισαγωγικό σημείωμα

Κάθε κείμενο συνοδεύεται από τρεις
δραστηριότητες:
κατανόηση, γλωσσική προσέγγιση,
παραγωγή γραπτού λόγου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Περίπτωση Α΄ τάξης (ΓΛΩΣΣΑ)

16

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΓΛΩΣΣΑ

- Μη λογοτεχνικό (δημοσιογραφικό κείμενο ή επιστημονικό ή πληροφοριακό άρθρο, επιστολή, συνέντευξη, κριτική, ομιλία, επιφυλλίδα, δοκίμιο)
- Μη διδαγμένο
- Με εισαγωγικό σημείωμα, χωρίς ερμηνευτικά σχόλια
- Με τρεις δραστηριότητες

A1 Δραστηριότητα κατανόησης κειμένου

17

- Εντοπισμός πληροφοριών, βασικών ιδεών, επιχειρημάτων, προβλήματος, θέσεων, σχέσης του βασικού μηνύματος με τις περιστάσεις επικοινωνίας και τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε (ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου)

ή/και

- Περίληψη μέρους ή ολόκληρου του κειμένου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (Περ. 8, Έκφ. 4, Δομ. 3).

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα**.

Βαθμολογείται με 15.

A2 Δραστηριότητα προσέγγισης γλώσσας

18

- Αναγνώριση βασικής δομής κειμένου ή δομής και τρόπου ανάπτυξης παραγράφου ή
- Εντοπισμός διαρθρωτικών λέξεων-φράσεων ή
- Απόδοση του νοήματος παραγράφων ή ενοτήτων με πλαγιότιτλους ή
- Μετασχηματισμός τμημάτων σύμφωνα με συγκεκριμένες περιστάσεις επικοινωνίας ή
- Ερμηνεία λέξεων-φράσεων, με βάση τα συμφραζόμενα και το επικοινωνιακό πλαίσιο.

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα**.

Βαθμολογείται με 10.

A3 Δραστηριότητα παραγωγής λόγου

19

- Σύνταξη κειμένου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο, στο οποίο οι μαθητές κρίνουν ή σχολιάζουν σημεία του κειμένου ή αναπτύσσουν τεκμηριωμένα προσωπικές απόψεις, παίρνοντας αφορμή από το αρχικό κείμενο.

Έκταση 200-250 λέξεις.

Βαθμολογείται με **25** (Περιεχ. 12, Έκφ. 8, Δομ. 5).

Επιλογή από την **ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ**.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Περίπτωση Α΄ τάξης (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

20

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Ποιητικό ή πεζό (διήγημα ή απόσπασμα από μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο)
- Μη διδαγμένο
- Με εισαγωγικό σημείωμα, χωρίς ερμηνευτικά σχόλια
- Με τρεις δραστηριότητες

B1 Δραστηριότητα κατανόησης κειμένου

21

- Εντοπισμός πληροφοριών: προσώπων, χώρου, χρόνου, κοινωνικού πλαισίου δράσης, γεγονότων και αιτίων που κατευθύνουν τη δράση, βασικών θεμάτων, ιδεών, στάσης λογοτέχνη ή
- Ανάλυση χαρακτήρων ή
- Επισήμανση συμβόλων, φωνών, σιωπών (ποιητικό ή θεατρικό κείμενο).

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα**.

Βαθμολογείται με 15.

B2 Δραστηριότητα προσέγγισης γλώσσας

22

- Διάκριση του «τι» λέει το κείμενο από το «πώς» το λέει / Αναγνώριση βασικών σημείων οργάνωσης της αφηγηματικής πλοκής ή της ποιητικής γραφής / Εντοπισμός συγκεκριμένων δεικτών (αφηγηματικοί τρόποι και τεχνικές, ρηματικά πρόσωπα κ.ά.) ή
- Εντοπισμός εκφραστικών μέσων-τρόπων και ερμηνεία της λειτουργίας τους στο κείμενο.

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα**.

Βαθμολογείται με 10.

Β3 Δραστηριότητα ερμηνείας και παραγωγής λόγου

23

Επιλογή για τον μαθητή ανάμεσα σε δύο θέματα:

I. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης:

Αξιολόγηση ιδεών, αξιών, .../ Σύγκριση με αυτές του σήμερα / Συσχετισμός με προσωπικές εμπειρίες, βιώματα, συναισθήματα κ.λπ.

II. Θέμα δημιουργικής γραφής:

Μετασχηματισμός μορφής ή περιεχομένου.

Έκταση: 100-150 λέξεις.

Βαθμολογείται με **25** (Περιεχ. 12, Έκφρ. 8, Δομ. 5).

Επιλογή από την **ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ**.

Από την παραδοσιακή τάξη στη διαφοροποιημένη

24

Παραδοσιακή τάξη	Διαφοροποιημένη τάξη
Οι διαφορές των μαθητών αγνοούνται ή αντιμετωπίζονται, μόνο όταν είναι προβληματικές.	Οι διαφορές των μαθητών μελετώνται ως βάση για τον προγραμματισμό της διδασκαλίας.
Η αξιολόγηση γίνεται, συνήθως, στο τέλος για να διαπιστωθεί ποιος απέκτησε τις γνώσεις.	Η αξιολόγηση είναι συνεχής και διαγνωστική με σκοπό την προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες των μαθητών.
Επικρατεί σχετικά στενή αντίληψη για την νοημοσύνη.	Γίνεται αποδεκτό ότι η νοημοσύνη έχει πολλαπλές μορφές.
Σπάνια λαμβάνεται υπόψη το ενδιαφέρον των μαθητών.	Οι μαθητές συχνά καθοδηγούνται ώστε να κάνουν μαθησιακές επιλογές με βάση τα ενδιαφέροντά τους.
Κανόνας είναι η ανάθεση μιας και μοναδικής εργασίας, κοινής για όλους.	Κανόνας είναι η ανάθεση εναλλακτικών μορφών εργασίας.

ΚΑΛΗ ΔΥΝΑΜΗ!